

Antonio G. Segarra
Ant. I

La Ciutat

Quinzenal afiliat a l'Esquerra Republicana de Catalunya

Redacció i Administració: Alonso Martínez, 27 - NÚMERO SOLT: 10 CENTIMS

Acció Catalana no ha jugat net

I el pitjor és que fent així, ha ajudat també a les dretes a fer el seu joc brut tan característic.

Aquesta és la conclusió que hem pogut treure de la seva actuació, en el que ha fet des de què fou invitada juntament amb altres entitats, a formar part d'una comissió que vetllés pels interessos culturals de Tàrrrega, que amb raó, sabem que per l'Ajuntament no són pas prou protegits.

La seva actuació, o la d'algun dels seus membres, ha servit, fins per a donar un pseu-do argument, (fals i insidiós, no cal dir-ho), per fer quedar una miqueta bé a l'Ajuntament.

Farem una mica d'Història: Reunides unes entitats, invitades per Unió Republicana, s'acordaren en principi unes conclusions, que els delegats de cada entitat, cosa molt natural, deixaren pendents d'aprovació definitiva, per posar-ho en coneixement de la seva entitat.

En aquesta mateixa reunió s'acordà que se'n faria una altra, per anar ja a una cosa definitiva, el dilluns següent, o sigui el dia 26.

Vingué el dia 26, i totes les entitats feren cap a la reunió, excepte Acció Catalana, al·legant motius d'ordre *exclusivament personal*, i malgrat la insistència que se'ls hi feu perquè vinguessin. Els d'Acció Catalana explicaren, però, personalment a un membre d'Unió Republicana, el que s'havia acordat en la reunió general del seu partit, (reunió que per referències que tenim fou molt moguda, encara que només hi assistissin 8 persones) i que era que ells creien que abans de fer cap campanya, creien millor, proposar a l'Ajuntament que en lloc dels nomenats per aquest per la junta que té de portar a terme el traspàs de l'ensenyament, es substituïssin, per un Conseller d'Acció Catalana, i per un pare de família, que fos de l'Esquerra. Acció Catalana, diu que creia que així, quedava ja assegurada l'eficàcia d'aquesta comissió.

Les entitats allí reunides, no ho cregueren, però, així. Primerament per allò tan lògic, de què hi veien gat amagat. (La confirmació després ha estat rotunda). Segonament, perquè el que més que

res interessava, era dur a terme una gran campanya per fer adonar al poble, que si volia Tàrrrega tenia el problema escolar (en la primera i segona ensenyança) plenament resolt. Tercerament, perquè les coses que demanàvem, no eren pròpies d'aquella junta de traspàs, donat el caire purament informatiu d'aquesta, sinó que més bé, de la més o menys bona voluntat de l'Ajuntament.

En aquella reunió i a prec de diversos delegats, es feu constar que es veia amb disgust el fet de què «Acció Catalana» no hagués acudit a la reunió, ja que es creia que en aquella entitat no devia pas haver-hi un sol senyor, si és que aquest no podia venir-hi. També es quedà que els acords que s'havien prèss s'enviessin a l'Ajuntament, per veure si aquest volia interpretar la voluntat del poble.

El dia 29, anaren a Unió Republicana els delegats d'Acció Catalana i exposaren el seu punt de vista i que inclús l'Ajuntament l'acceptaria. Unió Republicana no feu altra cosa que dir el que s'havia acordat en la reunió.

I feta la mica d'història, ara vé el que ho aclareix tot.

El Sr. Segarra, en la sessió del dia 3, és el que va cuidar de fer-ho. Segons ell va explicar, Acció Catalana, després de la seva reunió general, va posar-li en coneixement que aquesta en la reunió d'entitats, faria la proposició que hem explicat. Ell digué que això tenia de posar-ho en coneixement dels seus companys, però, el dimecres. El dimecres acordaren que sí. El dijous els d'Acció Catalana ho digueren a Unió Republicana i aquesta no ho va acceptar.

I no explica res això? Molt senzillament, explica els *motius personals* que al·legaren els d'Acció Catalana, que a uns que tingueren l'amabilitat d'invitar-la no tingué la sinceritat d'anar a dir-los-hi cara a cara, el que estava tent, donant motius als de l'Ajuntament que trobessin una excusa. I ademés demostra com tot plegat era una mica brut, i una mena de conxorxa estranya. Ah,

POLÈMIQUES

EL QUE CAL FER

Quina és la situació de la República als dos anys i escatx? S'ha fet el que es devia fer? No s'ha fet? Heus aci una qüestió que a hores d'ara deuen tenir ben present els homes que de bona fé cregueren que n'hi havia prou en implantar la República per a què la República fos feta. Els miracles són coses de bruixes i de les religions, però en la vida natural i material les coses no es fan mai amb varetes màgiques, amb paraules cabalístiques o amb pampellugues. La vida és una cosa més vulgar i més cotidiana que no pas de realitzacions idealístiques. No n'hi ha prou en dir que ha d'imposar-se la justícia, que tots som iguals i que cal que ens agermanem. Cal sapiguer també quina és la justícia que deu imposar-se, quina és la igualtat que hem de gaudir i quina és la idea amb la qual o per a la qual devem agermanar-nos. Quan hom parla, apologeticament, i diu que només hi ha una justícia no sap el que es diu; quan hom parla de la igualtat i creu que tots som iguals, no sap el que es pesca i quan hom celebra la fraternitat humana, no sap ben bé el que vol dir. Es precis fer un retrocés en la vida pública, en les costums polítiques, en la instrucció pública i retornar a aprendre el significat de les paraules i que cosa és el que vol dir cada paraula que en política emprem. La justícia! No és pas la mateixa per a un socialista que per a un anarquista. La igualtat! No és pas la mateixa per a un liberal que per a un demòcrata. La fraternitat! No és pas la mateixa per a un indivi-

dualista que per a un col·lectivista. No crec, no he cregut mai amb els homes que amaguen amb frases i amb mots, amb paraules i amb cartells les veritables finalitats de la vida pública. La evolució humana no és pas el mateix que les convulsions periòdiques que es produeixen suara per a avançar o per a retrocedir en l'anar i tornar dels pobles. I en aquesta hora, hom, fixant-s'hi ben bé, se'n adona, de bon tros, de què hem pensat més en les paraules, en els mots, en els cartells, en les frases que no pas amb les vives realitats que la República tenia al davant quan va prendre el Poder el dia 14 d'Abril. Aquesta és la veritable qüestió. Ens hem pagat massa de dir-nos republicans, demòcrates, homes de l'esquerra, liberals, socialitzants i laics i un cop posat l'adjectiu a sota del nom de cadascú ens hem cregut que la terra, el país, la República ja estava feta i consolidada. I no és pas això! A la República, a hores d'ara, encara li falta contingut republicà, encara li falta contingut democràtic, realitat pública eminent. I li manca tot això perquè si bé s'han fet escoles ben soleiades i ben netes; s'han fet obres públiques que han d'enriquir la terra i per tant emancipar als pobres homes del camp; s'han fet reformes transcendents en el ram de l'organització de l'Estat li ha mancat aquell aire d'empenya i de combat que es precis a tota reforma. Excepte a l'Estatut de Catalunya que un partit laic i republicà, socialitzant i democràtic li ha donat i li està donant el contingut esquerrista de la Revolució d'Abril, tot el demés ha estat timidament. I a hores d'ara estem pagant la nostra timidesa. Si, si, la nostra timidesa, la nostra vergonya, el nostre temor de fer mal...

Si haguessiu presenciat el procés dels militars del 10 d'Agost, d'aquests homes acovardits i traïdors que ara diuen que no varen prendre part en un moviment monàrquic us donarien compte de què la República no ha sapigut encara fer allò que devia fer el primer dia, allò que estan fent les revolucions de dreta que es produeixen a Europa —a Alemanya i a Itàlia—és a dir: arrencar el que abans produïa el podriment i fer ales noves de realitats immediates.

FRANCESC MADRID.

i això ho feien una gent que volen donar patents de joc net!!!

I una altra conclusió encara; Quina confiança ens podria merèixer—si és que la formació de la Junta fos el que més ens interessés—que aquesta estés a mercé d'uns senyors que es presten a fer tals combinacions i fan els mil equilibris? Ah, mil vegades preferim els adversaris nets, i que es diuen adversaris, que no pas els que no ho són i en són i actuen volent quedar bé amb tothom.

I perquè ens agrada la claredat, encara volem dir una altra cosa. No volem donar la culpa de tot això a Acció Catalana, entitat. La volem donar més aviat a l'afany que algú té de fer mèrits. I els de la dreta ho fan estupendament bé, d'acceptar aliances tant dessinteresades. Acció Catalana, festejant i fent confidències a la majoria de l'Ajuntament!!!!... Si no fos per això que diem, ens semblaria mentida, vaja. Si anem equivocats, suposem que se'ns aclarirà i nosaltres també aclarirem i de debò, fins allí on calgui.

*Acció Catalana a Tàrraga admet conxorxes amb els
enemics de les Escoles Públiques
Acció Catalana és un partit que ha abandonat els llocs
de l'Ajuntament per així deixar el poble en mans de
la Lliga*

Responsabilitat

La importància dels moments actuals sembla que no ha estat copsada del tot per l'element femení; no han sabut comprendre les dones tot quan ha fet la República per elles i pels seus fills. I és per aquesta manca de comprensió que no s'adonen del perill que representen per la seguretat d'aquest inici de llibertat i justícia que porta en si l'actual règim, abandonant inconscientment tot sentit de responsabilitat.

Es arreu que les dones representen una majoria, i és precisament aquesta majoria que pot anul·lar l'obra republicana posada generosament en les nostres mans femenines. Podem negligir nosaltres aquesta responsabilitat, desviant-nos del camí traçat, total perquè ignorem la transcendència que pot tenir aquest desviament?

Vivim ofuscades, completament al marge dels esdeveniments polítics i no capim fins on deuen arribar els nostres deures de ciutadania, oblidant-nos que d'aquests deures en depèn un futur d'acord amb els principis humans, o bé un enderriment vexant i plé d'ignomínia vergonyós i abjecte.

Aquest crit d'alerta, fent-vos adonar de la greu responsabilitat que pesa damunt les vostres espatlles, dones targarines, no vol pas dir que dubtem de la puresa dels vostres ideals, posant en entredit la vostra consciència republicana i catalaníssima, però cal que sigueu vosaltres el *Portantveu* d'aquest crit d'alarma que té de fer adonar als esperits tebis i als passius del que esdevindria si les dones descuidéssim la nostra obligació, no palesant, com tenim el deure de fer, l'adhesió fervent als homes que han posat la *llibertat de tots* en les nostres mans femenines.

Companyes! Que la vostra obra prosselitista no decaigui ni un instant i sigui prou per a fer engroixir les nostres rengleres de dones conscients, que sentin amb tot l'ardiment la viva realitat dels moments presents que a manca d'aquest sentit de responsabilitat, pot tornar-nos de lliberts en esclaus; de conscients en autòmats; que en lloc d'aquell demà millor pels nostres fills no se'ns capgiri amb una nit eterna de foscor embrutidora, al no saber entreveure que de la nostra actuació poguem facilitar el *Poder* a aquells que tan sols saben mercadejar amb les consciències.

M.ª TERESA GIBERT.

Club Escacs Tàrraga

Es convoca a tots els senyors socis a la reunió general que tindrà lloc el dia 18 del corrent, a les 9:30 de la vetlla a l'estatge social. Si no hi hagués majoria de socis, se celebraria de segona convocatòria 15 minuts després.

Insistent...

No ens cansarem pas d'insistir i de treballar per a què sia un fet al nostre poble la substitució de l'ensenyança religiosa, i això no vol pas dir que siguem sectaris.

Vosaltres, d'«Acció Comarcal», podeu defensar l'ensenyança privada per a *defensar l'ànima de l'infant*, més no teniu dret a dirigir-vos als vostres conciutadans, en la forma *primitiva* que ho feu.

L'ànima de l'infant ha de forjar-se lliure de prejudicis, i no és grat a Déu, que se'nmotllin aquestes ànimes, inculcant-los l'odi als germans que no pensin com ells, i tampoc he llegit en les Doctrines de Crist, que recomani «apartar del tracte i amistat dels companys escolars que puguin posar en perill llur fé i honestetat de costums».

Vosaltres, amb les vostres prèdiques, voleu continuar establint classes i privilegis, no voleu que els infants se'ns distinció social, visquin amb aquella germanor que faci possible un demà més humà i més just. Us espanta la idea que els fills dels rics tinguin de conviure a l'Escola amb els fills dels treballadors i que aquests el dia de demà per llur intel·ligència, puguin assolir llocs que fins avui sols eren assequibles als poderosos. Si aquesta Llei no tingués altres mèrits, tindria el de què obre les portes de l'ensenyament a tots els infants sens preguntar-los llur religió, ni llur condició social, li basta en saber que són fills de ciutadans d'un país lliure i que davant la Llei, tots són iguals.

No si val a dir-se creients d'Aquell que tot ho perdonava, i persistir amb aquestes *campanyetes* per a despertar odis i rancúnies entre els ciutadans amenaçant-los amb excomunionis i altres penes; avui els amenaceu amb llances i aquestes es podrien tornar canyes.

KARR.

Front a la supèrbia monàrquica, cal accentuar l'acció esquerrista del Govern

La tolerància amb aquesta gent, pot portar-nos al feixisme.
Alemanya, és una mostra

Comentaris

No ens en fiem massa

L'Ajuntament, ja ha contestat la instància que li feren les entitats en pro de les escoles públiques.

Veritablement, en general, és un èxit per aquestes entitats, ja que l'Ajuntament diu d'una manera prou clara i categòrica, que es preocuparà pels mestres, i que farà tots els possibles per aconseguir la segona ensenyança.

No som, però, nosaltres qui per opinar, ja que les entitats encara tenen de reunir-se. Però volem dir dues coses a l'Ajuntament. Com podrà aquest resoldre el problema escolar, si no tindrà locals—segons ells—a propòsit? Sí, perquè clarament diu que no poden disposar dels Escolapis i que les escoles no estaran llestes. El problema quedarà, doncs, en peu, que naturalment no és altra cosa que el que volen aquests senyors.

I perquè no en poden disposar dels Escolapis? Hi ha un contracte, és veritat. Però com que el local als escolapis se'ls hi donava per a què ensenyessin, ara si no poden ensenyar, és una cosa evidentíssima, que el contracte queda automàticament rescindit, per força major.

I disposant d'aquest local, quedaria solucionat el problema de la segona ensenyança i s'utilitzaria provisionalment per la primera i s'enllestiria immediatament (és possible) el grup escolar en construcció, i assumpte solucionat.

Altament no sabem com pot fer-se. Però en fi, tot és qüestió de bona voluntat. La tindrà l'Ajuntament? Els fets ens ho diran, el primer, però, ja el veuen els nostres lectors. Es d'allò cent

per cent equilibrisme, i de tirar la pedra i amagar la mà.

I naturalment ens trobarem que a Tàrraga tindrem problema, y ens quedarem sense escoles. I la culpa serà tota, tota de les dretes, que manen a l'Ajuntament.

No poden fer altra cosa, perquè sinó els excomunicarien.

Però... ja veurem. Ara que siguin les entitats les que hi dignin la seva.

Esports

Tàrraga - Poble Nou

Convençuts estàvem de veure un mal partit, però mai tan dolent com fou. L'equip visitant, sense convèncer a ningú va demostrar un conjunt força remarcable, amb una rapidesa desconcertant i una col·locació que, de la mateixa qualcom podrien aprendre els nostres equipiers.

Del nostre equip, abans que tot hem de dir que no tenim davantera, i al nostre entendre no pot fer mai res l'equip que dominant tota l'hora i mitja es trobi que per l'etzar unes arrencades fetes per l'equip contrari, troben el camp lliure per no poguer-se replegar en el moment degut a la defensiva, es trobi batut per causa de no tenir els davanterers prou eficients davant la porta contrària.

L'àrbitre, el sac dels cops, discret i temperant, ja que acontentà a tots dos equips i més tolerant pels nostres.

En resum: una mala tarda de futbol, perquè només disfrutaren els cridaners, i portant aquesta seguida el bon aficionat es quedarà a casa per no veure espectacles com el de diumenge que no diuen res a favor d'un poble, ja que considerem que la rèplica més oportuna hauria estat el marcar mitja dotzena de gols.

LLOP.

Fàbrica de Calçats

ARGELICH Major i

detall

Macià Badias Felip

Fàbrica d'Espardenyes

TÀRREGA

Fàbrica de gel

Marius Amigó

Avinguda Catalunya

LES GANGUES

CAMISERIA I GÉNERES DE PUNT

TÀRREGA

Ramon Novell

Fàbrica de Gasoses

TÀRREGA

Aigües Carbòniques Novell S. A.

Carretera de Vic, 167 - Telèfon 2060

MANRESA

Ricard Palacin, ha mort!

A Lleida, son poble nadiu, ha mort nostre estimat amic Ricard Palacin.

El condol que podríem testimoniar als seus, seria pàlid al costat del què li han palesat els organismes dirigents del Partit, la ciutat de Lleida que s'hi associà plenament, el Govern de la República que hi tenia a un dels seus components, i el Parlament i la Generalitat de Catalunya presidits per l'honorable D. Francesc Macià. Diguem tant sols que a Palacin l'estimàrem puix en ell s'hi aplegava la bondat al servei de l'amistat, l'idealista al servei de aquelles abstraccions que volia veure realitats i ho anhelava amb tal impetu que no dubtà sacrificar-hi la seva joventut i la pròpia vida.

Així són els homes que el republicanisme lleidatà va exalçant a les més altes magistratures; són aquests fets, més que les paraules balderes, qui ens donen fé de l'austeritat dels nostres polítics, esmerçant-se de plé a l'ideal col·lectiu, abandonant les pròpies conveniències per a posar en pla primicier les del conjunt, i servint-les amb una vocació que feia insensible la veu de l'instint aconsellant un repòs i una inquietud que l'ideal li feia amorosament rebutjables.

La lliçó de Palacin és molt forta i molt dura. Tothom pot aprendre-la, però si potestatiu és acceptar-la o no, esdevé una obligació ineludible de tot aquell qui conegui com és sofridora l'actuació pública i com els blasmes contra els polítics pequen d'irreverents i d'injustos, veure en l'amic suara traspasat una exemplaritat, i reconèixer que únicament serà possible conseguir la pau col·lectiva, quan en tots els camps de la política constructiva hi hagi homes que lluitin amb la braó, l'interès i la moral de qui com Palacin, per a servir l'ideal ha donat en constant heroisme, una vida que estoïcament veia afeblir, i a cada minva una alenada d'entusiasme li feia aprofitable la que malaltia li anava quedant.

Lleida que és una ciutat d'una grandesa d'esperit incomparable, copsà tot el que significava la mort de Palacin i es desbordava en la condolença, i si això passava a nostra ciutat germana el dia de l'enterrament, que no ha succeït per totes les contrades lleidatanes on Palacin hi era tan estimat.

A tots els seus nostra condolença; al Partit d'Esquerra el redoblament d'una fé enrobustida en l'exemplaritat de l'amic que acabem de perdre.

No estan de sort els demòcrates de Lleida, que ahir perdien Perenya i avui se'ls en va Palacin. Però els queda la seva executòria. I la figura preclara de Torres. Són suficients per a no defallir i per a seguir endavant.

Josep M.ª Massip a «La Rambla».

Un partit polític democràtic

La democràcia, si viu, ho demostra amb els fets. No s'hi val, ni escau, omplir-se'n la boca, si no respon a una realitat.

Els bons demòcrates porten arreu on actuen, el contingut de les seves conviccions.

Els partits demòcrates veritat, ho són sempre, tant en l'elecció dels organismes de govern, comicis consistorials i parlaments nacionals, com en les de representacions que l'organització del partit fa necessàries per la seva bona marxa.

Democràcia suposa responsabilitat en els elegits pel poble. Partit demòcrata serà doncs, aquell que exigeixi en els seus homes representatius el compte de les gestions passades que els foren encomanades, i els marquin les directrius del programa a realitzar.

Hem trobat un partit polític de tipus netament democràtic: l'«Esquerra Republicana».

Aquests dies hem assistit al seu Congrés Nacional, i hem vist actuar d'una manera perfecta, un partit saturat fins al moll dels ossos de democràcia.

Un Congrés on era escandalosament protestada la més petita desviació de la voluntat dels congressistes.

On un ex conseller i d'altres d'actuals confosos entre la immensa gernació de delegats, explicaven les seves opinions personals i mereixien l'aplaudiment o la desaprovació de l'assemblea.

I des del president de la Generalitat, passant pel Conseller delegat, ministre a la República, diputat d'ambdós Parlaments i militants tots parlaven amb la mateixa senzillesa i eren escoltats amb el mateix respecte.

I fallava el Congrés, no Directoris, ni Comarcals, ni personalitats, si no el Congrés, plasmació sobirana de la voluntat dels afiliats, ben al contrari d'altres partits polítics espanyols i catalans que tot ho fien a la clarividència sobirana d'un «caudillo» o d'un il·lustre personatge.

Ací hem vist claríssima la diferència que separa els partits que viuen democràticament, d'aquells altres que sols en tenen el vernís que serveix per amagar al devall la jerarquia i l'anquilosament més retrògrad.

Els primers saben, d'acord amb els moments actuals i la voluntat manifestada del poble, copsar els moviments lliberadors, catalanistes i obreristes; els segons sempre es mouen en una tònica igual, en una tònica que els fa ésser col·laboradors de dictadures vergonyants i d'esbirros descendents d'un Felip V., i conformistes d'una República que voldrien enfonsar.

La potencialitat d'un partit es demostra en els valors nous que per propis mèrits són directrius

del mateix, la caducitat d'altres, en què actualment els regenten els mateixos homes que ho feien trenta anys enrera.

Un partit demòcrata, una Esquerra Republicana de Catalunya, representa la voluntat d'un poble, ben al revés d'una Lliga Catalana, que solament la comanen els interessos i la democràcia seva està representada per milions de pessetes.

R. V.

Espurnes

Un conseller que encara no entén els senyals de trànsit

No és altre que el Sr. Peret del Molí de la Font, que malgrat els cotxes només tenen una direcció al carrer Sant Josep, ell hi passa amb el Ford, amunt i avall, amb tota tranquil·litat.

Més d'un mal intencionat, diu que no és perquè no entengui els senyals, sinó perquè segons l'autonomia municipal,—patent del nostre flamantíssim Alcalde—els consellers tenen dret a fer tot el que els hi doni la gana, i primer que tot, fer tot el contrari del que ells obliguen als altres.

Nosaltres, però, estem convençuts que és innocència i prou.

També innocència o bé autonomia municipal?

L'altre dia, quan la comissió pro ensenyament va tirar uns fulls, els va portar primerament a Casa la Ciutat.

Allí, sortiren amb excuses per admetre-les: Una vegada van dir que tornessin. L'altra que hi mancava paper segellat. L'altra que les tenien d'enviar a la Generalitat. (Ja és cosa sabuda, que quan no se sap a qui fer pagar alguna cosa, es fa pagar a la Generalitat)...

Per fi es va anar allí a dir que ells tenien d'admetre-les, encara que fossin el més delictiu, ja que la denúncia tenia d'ésser després, segons l'article 7 de la llei d'impremta...

Un de Casa la Ciutat demanà la Llei d'Impremta. L'altre contestà que no la tenien. Per la cara que posaren es veu que en règim d'autonomia municipal, no hi ha llei d'Impremta.

Excomunicats!!!

El Sr. Agell, el Sr. Segarra, l'Ajuntament tot, no s'escaparan pas de l'excomunió. D'una manera clara i categòrica es desprén, dels canons que s'han repartit aquests dies tan profusament per la nostra ciutat.

6395 — Imp. «Crònica Targarina». — Tàrraga